

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah in petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogobu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglasi je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin picciole št. 3, II. nadst.

„Edinost“
Ihaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.).

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Vstajenje stare večine?

V novinah se razpravlja zopet o vstajenju stare večine, ali, kakor pravijo dragi, stare desnice. Mnogi smatrajo to za nekak dober znak. Morda je tudi. Mi mislimo, da bi bil dober le tedaj, ako bi desnica imela človeka, ki bi bil sposoben, da zbere okolo sebe vse elemente, ki so sestavljali ali sestavljajo desnico. Ali je kje tak človek? Mogoče, da bi ga ne trebalo iskati z Diogenovo svetiljko; mogoče, da bi po naravi stvari in dogodkov sam prodir na površje, ako bi v desnici sami ne obstal predsodek, da vodstvo mora biti v rokah Poljakov, ali v rokah konservativnih Nemcev! In zakaj obstoji ta predsodek? Radi tega, ker se sodi, da so Čehi preveč Slovani ali preveč radikaleci. Njim torej ne sme pripadati vodstvo: iz ozirov do Nemcev na levi. To stališče je absolutno zgrešeno. Mi ne pravimo, da vodstvo pripada Čehom a priori; ali istotako ne sme a priori pripadati Poljakom ali konservativnim Nemcem. Mi ne pravimo, da se mora na desnici tako postopati, kakor da se mora ali hoče a tout prix nasprotovati levi; ali zopet ne treba delati tako, kakor da se ima pred vsem na misli le njeno občutljivost, da se ni smeti dotakniti iste.

Izkustva uče, da se ta obzirnost ne ceni in da nimalo ne ublažuje srditost Nemcev. Izkustvo nas tudi uči, kako velika pogreška je to, ako se vodstvo a priori prepušča onim, o katerih se misli, da se najmanj morejo dotakniti občutljivosti levice. Jaworski je pokazal — in naj s njegove sposobnosti še tolike —, da ni dorasel temu, da bi stal na čelu eksekutivnega odbora desnice. Res je sicer, da mu poslednja s tem formalno ne poverja vodstva, ali virtualno jej je on na čelu, on jo zastopa, on govori v njenem imenu. Jaworski je zaslužil večkrat, da ga »Neue Fr. Presse« hvali. To more biti laskavo tu pa tam, ali pohvala od strani protivnika je navadno jako sumljiva.

Pravi se in je rekel to neki moder človek, da se ne sme s politiko baviti oni, ki nerad pozablja. To je resnica, ali je zopet resnica, da v gotovih slučajih treba držati v spominu, Ali je mogoče pozabiti navskrižje, ki obstoji med Jaworskim in Čehi z ozirom na vnanjo politiko? Moglo bi se vprašati tudi: smejo-li biti v jedri in isti stranki Čehi in Jaworski, ako jemljemo v poštev govor, ki ga je izustil poslednji kakor predsednik delegacije? Nemci so mu pritrjevali, ali niso mu mogli pritrjevati Slovani. In vendar je je bil v zbornici poslancev na čelu oni stranki, kateri pripadajo Slovani in ki se bori proti

Nemcem! Čemu pozabljati na to? Zakaj naj bi tajili ta navskrižja in te abnormalnosti? Zakaj naj bi jih ne uvaževali, ko gre za grupiranje in orientacijo strank?!

Kar se tiče konservativnih Nemcev, oni imajo v resnici lep in odličnih talentov; ali vse to, česar so se ti talenti v zadnje čase lotili iz lastne inicijative, je bilo proti programu desnice!! Zakaj to? Zato, ker talent ne zadostuje. Treba nekega višega moralnega čutstva, nekega vzvišenega — rekel bi: izrednega — načela krščanske pravičnosti, ako Nemeec dandanes hoče biti s Slovani. Ali tega načela kakor da ni. Nemci so mogli biti na strani Slovanov, dokler je bila situacija taka, da je bila borba pretežno politične naravi. Šlo je za federalizem in centralizem. Danes pa je akutnejši narodni karakter borbe. Nemeec je mogel biti na strani Slovanov tudi tedaj, ko je nemška levica kakor vladajoča stranka vodila neko vrsto kulturkampfa. Katoliški Nemeec je moral biti v opoziciji proti nemški levi. Danes — vsaj za sedaj — ima nemška levica nujnejega posla. Klerikalizem ali antiklerikalizem danes ni velika ovira sporazumljenju med konservativci in takoimenovanimi liberalnimi Nemci! (Gospoda v Ljubljani ali ste čuli?! Stališče »Edinosti« ozirom na domači prepir morda vendar ni tako grozno absurdno! Op. ured.) Federalistiška ideja na jedno roko in krščanska na drugo sta omogočali kompaktnost med konservativnimi Nemci in Slovani. Danes pa gre pred vsem za jezikovno vprašanje. Da-li je dobro to, da je borba spremenila svoje temelje, ali kakor pravijo Nemci, svojo »plattform« — to je drugo vprašanje. Mi mislimo, da ni. Vsakako se sedaj, ko pretežno ali skoro izključljivo gre za jezik, Nemeec čuti le Nemea.

Po našem skromnem mnenju bi bila najboljša rekonstrukcija v desnici ta, da se ustroji velik slovenski klub s federalističnim programom. Slovan, ki je tudi federalist, našel bi prostora v njem; kdor ni, je bolje, da ostane zunaj. O tem smo mi o drugi priliki razlagali podrobneje.

Vsakako pa, ako se preustroji stara večina v zmislu najstrožjih parlamentarnih načel: zahtevati bi morala svojo vladno, ki bo izvajala program večine. To bi do neke mere pomenjalo saniranje avstrijskega parlamentarizma. Brez tega ni vredno niti razbijati si glave o kaki preustrojitvi desnice in večine.

Dinko Politeo.

Politični pregled.

TRST, 19. julija 1900.

K položaju. »Slov. Narodu« brzojavljajo z Dunaja, da je tam splošna sodba ta, da je cesar odobril vse, ker mu je minister-ski predsednik Körber v Islu predlagal za saniranje notranjih političnih razmer. Vlada da bo zopet skušala doseči sporazumljenje, ali ubrati da hoče drugo pot. Mesto s skupnimi konferencami med Čehi in Nemci, hoče poskusiti s konferencami s posamičnimi strankami. Mi se bojimo, da s takimi ločenimi posvetovanji se le podaljša delo. Prej so si kar iz lica v lice povedali, da ne gre in se lepo razšli.

Sedaj pa bo imela vlada dolga posvetovanja in barantanja s strankami in ko morda skupa z vsako stranko kakov dogovor, pa jej povedo druge stranke da ne gre, da ne morejo pritrjati temu, kar je dogovorila ona. Mi vsaj imamo malo nade, da bi se vladi posrečilo ta čudež, da bi od posamičnih strank iztisnila toliko popustljivosti, da bi njene dogovore hotele vsprejeti vse stranke.

Poljaki in prihodnja večina. V današnjem uvodnem članku razpravlja pisec o eventualnosti zopetnega ustajenja stare večine, ali prejšnje »desnice« v našem parlamentu. Čitatelji morajo razvideti, da pisec jako skeptično sodi o tej eventualnosti. Njega skeptičnem opira pisec na skušnje, ki pričajo, da vzlasti med Poljaki, oziroma nemškimi konservativci na jedri in Čehi na drugi strani ni tistega soglasja, tiste kongruence v nazorih, ki je vsaki parlamentarni skupini, vzlasti pa še večini potrebna za kompaktnost v zasledovanju ciljev in izvrševanju skupnega programa. Glede Poljakov kaže naš članek na načelnika »kolo«, gospoda Jaworskega. Kakor avstrijski Slovani moremo in moramo obžalovati to, ali oporekati ne moremo našemu člankarju, ko kaže na Jaworskega kakor svarilen izgled. Naš članek nas opozarja, kako je ta mož zlasti v noviji čas dokazal, da avstrijski Slovani ne moremo soglašati žnjim ni glede vnanje, ni glede notranje politike naše države. Kakor predsednik avstrijske delegacije je proslavljal politiko grofa Goluchowskega, ki je taka, da je možna le ob dejstvu, da Slovani nimajo nikake besede in da so izključeni od vsake ingerence na vnanjo politiko države. Kakor načelnik izvrševalnega odbora desnice v parlamentu pa je pokazal zopet z vsem svojim neiskrenim in do lastnih parlamentarnih zaveznikov neljalnim postopanjem — sosebno pa še v oni glasoviti seji izvrševalnega odbora desnice, ko je

samovoljno presenetil zbrane desničarje in ves politični svet s pronuncijamentom, da večine ni več —, da avstrijski Slovani ne moremo računati nanj, ker je ob vsaki situaciji pripravljen služiti vladi! On pozablja rad na tradicije, na programe, na načela in na politično moralo, ako vlada želi, da naj Poljaki iščejo — drugih zaveznikov, in bodi tudi takih, s katerimi nimajo prav nič skupnega, ni glede političnih, ni glede narodnih interesov. Vlada je hotela imeti drugo večino in to je bilo Jaworskemu dovolj, da je razbil večino, tvorbo, kateri je bil on sam načelnik!

To so suha dejstva. Ta dejstva pričajo, da je skeptičnem našega današnjega člankarja opravičen v preveliki meri. No že čujemo oporekanje: Jaworski še ni poljsko »kolo« in najmanj poljski narod. Gotovo, tudi mi mislimo tako. Saj tudi naš člankar ne izključuje možnosti, da »kolo« popravi kar je Jaworski zagrešil, sicer ne bi — naš člankar — v zaključku računil z eventualnostjo, da vendar zopet ustane stara desnica, in podajal svoje mnenje za ta slučaj.

Jaworski ni še »kolo«. V tej veri pa nas je baš včeraj nekako omajal neki pojav iz kroga poljskih poslancev, ki nam vzbujajo bojazen, da v »kolu« ni en sam »Jaworski«. V »Information« pišejo namreč iz poljskih krogov tako čudne stvari o nagibih, ki bodo vodili bodočo politiko Poljakov, da smo se kar prijeti za glavo. Ali je res možno, da bi parlamentarna skupina s tako minolostjo kakor je poljsko »kolo«, mogla tako vreči od sebe vse etične momente in vso moralo?!

Čujmo le! Dopisnik iz poljskih krogov pravi, da vsi interesi moralne naravi morajo stopiti v ozadje pred potrebo uravnave galiških voda in hudournikov! Tu da je ključ za vedenje poljske delegacije nasproti vsem političnim vprašanjem v državnem zboru. S tem da je že dana parola, komu da bo gališka delegacija slepo sledila. Gališka državnozbornska delegacija da mora biti vladna tudi v skrajnem slučaju!! Nič avtonomistiških nagibov, nič federalističnih tendenc. Stvar da je jednostavno taka, da dežela Gališka ne more živeti brez države....!

Ali imaš zadosti dragi čitatelj?! Še enkrat vprašamo: je-li mogoče, da kaka stranka tako meče od sebe vse etične ozire, vso politično moralo in tudi svoje lastno dostojanstvo, da radi materialne koristi tako ponižuje sebe in svojo deželo?! Ali je res mogoče, da poljsko »kolo«, ali bodi tudi le njega večina stoji na toli nizkem stališču, s

PODLISTEK

Izlet v Benetke.

Šli smo po obali proti javnemu vrtu. Ta pot je krasna. Na levi strani se vrste sami elegantni hoteli in kavarne, na spodnji strani pa je morje, na katerem je razvita najpestrejša slika prometa. Krasne privatne gondole in avtomobili, lokalne ladije, omnibusi in druge gondole švigajo sem in tja, napolnjene z živahnimi elegantnimi potniki. Često so v Benetkah usidrane tudi elegantne zasebne jahte. Sploh je ta del mesta popoludne in zvečer poleg Markovega trga pač najbolj živahen. Po »rivi« neprestano vrviyo domačini in tujci, bogati, imenitni, ubogi in priprosti, častniki in prosti vojaki. Tu vidite najrazličnejše noše, mode in obraze. Vojaška uniforma italijanska pa mi nikakor ne ugaja: preobložena je z nakitom srebrnim in zlatim in pisanimi našivi ter izgleda nekako komedijsko-našemljena. Vojaki izgledajo v njej nerodno in nevojaški. Naši vojaki nekako bolj imponirajo v svoji priprosti, životu se prile-

gajoči uniformi in krepkim, dostojanstvenim nastopanjem. Sploh se mi zdi, da na Italijanskem militarizmu ni z daleka ni tako važen faktor, kakor n. pr. v Avstriji in da je uloga, ki jo tamkaj igrajo vojaki, precej nepomenljiva. Od todi pač tudi razloček mej nastopanjem našega in italijanskega vojaštva. Zato tudi italijanski častniki niso tako strašno visoko nad prostakom-vojakom ter se v svoji uniformi ne čutijo tako neznansko zvišene nad ljudstvom.

Pred uhodom v javni vrt sta se nam pridružila dva 6 do 7-letna paglavca ter prosila za palanko. Ker jima nismo takoj ugodili, jela sta pred nami delati kozolce ter sta nas mledovala za drobiž. Ko sta prejela neko malenkost, sta zletela isti hip k prodajalki sadja in slaščice — evo, in »fuč« je bil »zaslužek«.

Beračenje je v Benetkah sploh nekaka specialiteta, in ako bi človek hotel zadostiti vsem prosilecem, moral bi imeti vrečico, ki bi nikdar ne usahnila.

Javni vrt je prekrasen nasad ob morju, kakor si lepšega ni lahko misliti. Skupine

evetic in dreves so divne. V vrtu se nahaja veličasten spomenik Garibaldijev. Garibaldi stoji visoko na skalah; nekoliko pod njegovimi nogami leži ogromen krasen bronast lev, ki izraža samozavestno mirnost — po zmagi. Na nasprotni strani ob vznožju mej skalami stoji garibaldiinec — dobrovoljec. Spomenik je sredi malega basina, v katerem evete lotos. — Mej skupinami dreves najdete obilico starih marmornatih kipov, izražajočih razne prikazni iz stare mitologije in bajeslovja.

Dolgo smo se sprehajali in posedali v hladnih seneah parka. Še le ob 8. uri zvečer smo se vračali v mesto. Na obali »Degli Schiavoni« se je v tem razvilo pravo južno življenje. Mej množico so se rili prodajalci novin, ki so glasno naznanjali izid volitev ter ponujali svoje liste. Pred kavarnami in restavracijami je sedelo vse polno ljudi, na strani proti morju pa so se razni šarlatani nastanili pod prostiranimi krasnimi šotori: pod milim nebom. Krog vsakega stoji množica poslušalcev in gledalcev, kar lahko postane vsak za boro palanko.

Tu so se pod istim gostoljubnim šotorom nastanili različni prodajalci, ki glasno hvalijo svoje blago.

Naj omenim le še mnogih oddelkov 6 do 15-letnih dečkov, ki so nas srečevali mejpotoma. To so bili gojenci raznih ljudomilih zavodov, vsi jednako, a zelo lično oblečeni. Bili so na sprehodu. Večjim v zadnjih vrstah se je tu in tam pridruževalo kako mlado dekle. Govorila sta boječe ter se kljubovalno pogledovala. No mogoče, da so bile sestre ali sorodnice. Vsekako pa sem videla, da se v Benetkah mnogo stori z vzgojo osamele mladine. Čudno se mi je pa zdelo, da Benetčani tako malo hodijo v svoje krasne cerkve, kajti v katero-koli cerkev smo prišli, in to dopoludne, nismo v nobeni našli niti 20 ljudi; nekatere so bile pač čisto prazne.

Večerjali sme v hotelu »Sandwirth« ter plačali za skromno večerjico po 3 krone. No, v Benetkah se že sme enkrat tako slano jesti. Na to pa smo jo hitro ubrali na Markov trg, kjer je svirala vojaška godba, ker so istega dne obhajali tudi neki politično-narodni praznik. (Zvršetek pride.)

katerega vidi le svoje — hudournike?! Ali da se umemo: tudi mi ne omalovažujemo takih gospodarskih vprašanj, tudi mi vemo, kako taka vprašanja globoko posejajo v življenje in položnje ljudstva! Ali »kolo« naj ne pozabi, da imamo tudi drugod elementarnih katastrof, vsled katerih — kakor n. pr. v Istri — trpi ljudstvo neopisno bedo; da tudi naši poslanci niso tako brezvestni in brezčutni, da ne bi urgirali in zahtevali pomoči od strani države. Ali nikdar jim še ni prišlo na misel, da bi v tem videli ključ za vse politiško in narodno vedenje svoje in da bi radi državne pomoči v takih slučajih — ko država ne stori drugega, nego svojo dolžnost — proglašali, da hočejo slepo slediti vladi! Ne, revne so pokrajine, katere zastopajo naši poslanci, ali gorje letem, ako bi se hoteli tako ponižati!

Kar pravi dopisnik v »Information« je jednostavno gazenje vsake politiške morale. Poljsko »kolo« je po zaključanju državnega zbora imelo viharne debate. O vsebini teh debat ni izvedel svet ničesar. Kratki komuniké je le rekel, da so se odločili za politiko »svobodne roke«. Po čudnem nastopanju Jaworskega in vzlasti po takih pojavih, ki kompromitujejo »kolo« notri do kosti, moramo zahtevati jasnosti, da bodo Slovani vedeli, na katero stran hoče rezati tista svobodna roka Poljakov! Kajti, če je le en sam del »kola« na kramarskem stališču dopisnika v »Information«, potem moramo že pritrčiti našemu člankarju, da ni smeti ni misliti na ustajenje prejšnje večine. V trdi borbi za ekzistenco avstrijski Slovani vendar ne morejo urejati svoje taktike po — galiških hudournikih.

K dogodkom v Kitaju. »Evropski koncert« že dolgo ni bil tako harmoničen, kakor je sedaj pod utisom tragedije, odigravše se v Pekingu. In še to harmonijo ni šteti v zaslugi evropskim členom »koncerta«, marveč Kitajcem, ki niso delali nobene razlike in so jednostavno pobili vse, ne mené se za to, ali je bil tujec Anglež ali Francoz, Rus ali Nemec. Le dejstvo, da je tekla kri vseh, je rodilo harmonijo v evropskem koncertu. Ali daleč preko zgrazanja na bestialnem umorstvu tujcev menda še vedno ne sega harmonija v »koncertu«, kajti — v kolikor je možno soditi — vlasti še danes niso na jasnem, katera naj prednjači na akciji maščevanja umorstva. Ali ni to ironija, da moramo še danes čitati poročilo, da se »pridno dela« za sporazumljenje med vlastmi glede vodstva te akcije?!

Na jugu so mednarodne čete dosegle — ali z velikimi žrtvami — znaten vspeh. Pregnale so Kitajce iz obeh arzenalov v Tienčinu ter si osvojile ves kitajski del mesta. To je važna pridobitev, ker je Tienčin največe mesto Kitaja — šteje milijon duš — in ker je s tem zagotovljena opora za bodočo akcijo. Tienčin leži namreč blizu morja ob reki Pejho in nadkriljuje pot v glavno mesto Peking.

V Mandžuriji je gibanje splošno in se more reči, da je že nastopilo vojno stanje med Rusijo in Kitajem. Rusija pa je bila tudi, ki se je najpridneje, če tudi najtiheje — kakor je že nje navada — pripravljala na dogodke v Kitaju. V »Berliner Tagblatt« pišejo iz Petrograda: »Ni dvoma, da Rusija namerja energično pritisniti od severa proti Pekingu in to povsem na svojo roko. Močna ruska oboroževanja kažejo na razsežne ruske operacije od severa, kjer imajo v sibirski železnici močno oporo«. Nadalje javlja isti list, da je dne 16. t. m. zopet 56 častnikov odšlo iz Moskve s sibirskim kurirnim vlakom. 94 vojaških zdravnikov je tudi že dobilo povelje za odhod k fronti. V upravi ruskega rudičnega križa vlada nervozna delavnost. Pripravljajo se lazaret 200 postelj. Najemajo se zdravniki in postrežniki in se odpošiljajo na Vztočno Azijo deloma z železnico, deloma po morju.

Tržaške vesti.

Praznik sv. Mohora in Fortunata. Iz Rojana nam pišejo: To je bil v resnici lep praznik. G. Jurizza sam ga je bil vesel. A z g. Jurizzo vred veselili smo se tudi mi, njegovi župljani, kar z radostjo javljamo, saj so bili dosedaj redki trenotki, ko smo se veselili v soglasju z g. Jurizzo. Ko bi se le smeli nadejati, da tudi nadalje ostane to soglasje! Vsa procesija je bila pobožnost Slovencev. Možje v kratkih hlačah, potem zastava-trobojnica »Zarje« v sredi pevajočih pevcev; potem vrla dekleta in žene v narodni beli noši; umetno, pa tudi priprosto petje, a vse krasno in pobožno; množica

ljudstva, posebno kmečkega. Vse to je poveljavalo praznik svetnikov, katera sta, kakor sv. Ciril in Metod, razširjala mej Slovencev sv. vero. Saj sta slovenska napisa na veliki cerkveni zastavi (kakor tudi na drugih) jasno kazala, kdo je tisti narod, ki je v Rojanu staval in dičil cerkev.

Gosp. Jurizza je gotovo uvidel, da njegovi župljani niso Lahi, da ti župljani niso divjaki, ampak — pobožni verniki! Tega spoznanja je bilo treba, ker končno nam mora donesti sporazumljenje mej njim in župljani. Uvideti je mogel, da je o nastopu župnije imel napačne pojme o župljanih, a te pojme si je pridobil le v laških salonih v mestu.

Omenjati je še treba, da je pel tikom pred sv. R. T. laški »coro« ter da je razum vojaške godbe svirala še godba salezijanskih najdenčkov. Kar pa nam ni ugajalo, to je bila godba teh najdenčkov »nej sv. mašo v cerkvi. Tisti: bímderatá, bímderatá, ki je spremljal jednoglasno petje dečkov, ni bil pripraven, da bi vzbujal pobožnost.

Ne gledé na to, je bil res vesel praznik naših župnih zaščitnikov.

Družbi sv. Cirila in Metoda v prilog. Od sv. Ane nam pišejo:

V mestu in po okolici so narodne slavnosti skoro sleherno nedeljo in sleherni praznik. Jaz pa živo občaljujem, da se te slavnosti vsaj tu pa tam ne vrše naši družbi sv. Cirila in Metoda v prid. Za to družbo bi morali bolj skrbeti, kajti ona je tista, ki najbolj skrbi za našo narodno bodočnost. Ona nam vzgaja našo mladino, kjer je ista izpostavljena največi nevarnosti. Mladina pa je — bodočnost! Jaz bi želel torej, ako se že veselice ne prirejajo izključno družbi sv. Cirila in Metoda v prid, da bi se vsako društvo, kadar se mu je slavnost dobro sponesla, spomnilo tudi rečene družbe naše. Nekaj od čistega dobička naj bi društva položila na altar sv. Cirila in Metoda, saj bi bil dar položen na altar — domovine! A tu ne mislim samo na pevska društva. Tudi obrtniška in gospodarska društva, ki imajo še večje dohodke, naj bi kaj storila za družbo sv. Cirila in Metoda. Tako bi po skupni požrtvovalnosti omogočili družbi, da bi odpirala novih zavodov v obrambo in varstvo mladine na izpostavljenih krajih. Zlasti Tržačani in okoličani naj ne pozabijo, koliko mladine se nam še vedno italijanči in zgublja, koliko janičarjev nam še vedno rase iz naše krvi! Tu je skrajna sila! A kjer je nevarnost skrajna, morajo biti tudi obrambena sredstva skrajna. Čim več bomo žrtvovali sedaj, tem preje neha — potreba žrtve! Rojaki, razmišljajte!

Rodoljub.

Veselica društva »Zvon« na Opčinah. Z Opčin nam pišejo: Pričakoval sem, da opiše spretnejše pero, kako se je vršila velika veselica pevskega društva »Zvon« na Opčinah dne 8. maleda srpana t. l. Vse je tiho; torej bodite zadovoljni z menoj. Začnimo po starem kopitu — z vremenom. Popoludne istega dne začelo se je kremžiti nebo; črni oblaki so se vlačili nad morjem in okolico, češ, kaj storite vi sirote, ako zaigramo mi svoje kolo! Začelo je liti; na Proseku, v Bazovici je padala celo toča. Nabrežinska godba je vendar dospela v kljub grožnjam Jupitragromovnika; po poti je svirala mile komade, da bi »vremec se zjasnilo«. In res je očka sever ukazal puntarskemu dežju mir. —

Iz Trsta in okolice seveda ni bilo dosti gostov, ker jih je ostrašila nevihta in oglas na vabilu, — da se v slučaju slabega vremena veselica odloži na dan 15. mal. srpana. No, nekaj Tržačanov je vendar le došlo. Tudi gostov s Proseka in Sežane je bilo. Izmed domačih odličnjakov omenjam preč. g. župnika, kanonika Čebularja, deželnega poslanca g. Ivana Gorjupa; prostega ljudstva pa se je nabralo nepričakovano veliko. Veselični prostor je bil primerno odičen s cvetjem in narodnimi trobojnicami. — Za pevce in igr. lce je bil prirejen okusen oder. — Vrla nabrežinska godba je otvorila veselico z veličastno himno: Slava Slovincem — uglašbil Brož. —

Pevske točke so izvajali pevci pod vodstvom svojega znanega pevovodje točno, precizno in s finim občutkom. Vsa čast vrlomu, neustrašnemu in požrtvovalnemu pevovodji! Pevec-baritonist je pokazal v nežnem Lebavem »Mornarju« in kremenitem Ferlugovem »Geslo Zvona«, kaj premore s svojim obsežnim, močnim a melodijoznim glasom. Srečo imajo openski pevci tudi s svojimi tenoristi, ki imajo kakor slavčki jasne, čiste in prijetne glasove.

Žal, da je bil oder za pevce premalo akustičen; boljše bi bilo, da so peli popolnoma na planem. Kako še le bi se bil čul Sattnerjev ognjeviti, iz slovanske duše privreli »V boj med bojni grom« ako bi bili pevali v zaprti sobani — utis bi bil izreden. — Godba iz Nabrežine je pod vodstvom g. Majcena svirala v splošno zadovoljnost. Najivno ljubek je bil Majcenov »Pozdrav iz Nabrežine«, v katerem je povil g. skladatelj šopek narodnih popevk v mičen venček. Za prehod iz ene narodne pesmi v drugo je porabil kakor refren pristno primorsko melodijo, menda pravcato Nabrežinko; škoda, da ne znam besedi.

Omeniti velja tudi Gounouda poutpourri iz opere Faust in Majcenovo »Zaročitev«. Dve glasbeni točki, ki ste nudili poslušalcem prijeten užitek.

Tudi božice Talije nismo prezrli. Naši domači pevci so predstavljali šaljiv prizor iz vaškega življenja »Občinski berič«. Nič posebnega; vendar se ne dolgočasiš, ako se dostojno in spretno igra. Vsebine ne navajam; nekaj pa mi je opomniti diletantom v pouk in spodbudo. Oče župan se je — k sreči — naučil svojo ulogo; govoril je razločno in glasno, kretal se je naravno. Vendar je bil premlad za starega očeta župana. Minka je vrla igrala svojo ulogo; prvokrat na odru, je pokazala dosti nadarjenosti; upamo, da jo bomo še večkrat srečali na deskah. Vinko, Vinko — ti pa si bil preneroden — prav nič podoban intrigantu Vinkotu, ki celo očko župana uganja v kozji rog. Skrival si se v kot kakor kmečka nevesta in tiho si govoril, kakor bi te nekaj stiskalo v grlu. Pa ne zameri; tudi jaz ti ne zamerim, ker si prvič nastopil.

Sodniku Pogačarju pa priznanje: vedel se je elegantno, mirno in važno, kakor pristojna. Berič Boštjan pa še ni videl pravcetege občinskega beriča — originala, zato pa mu ne zamerimo, da ni zadel Boštjana v živo.

Čakajte; zdaj pride še lepše: tombola, ki jo je priredila openska zavarovalnica za govejo živino. — Prav je, da pevsko društvo hodi roko v roko z gospodarskim! Lev edinstvi in složnem delu je moč, z m a g a i n s p a s. Hm, to niso mačje solze: 2 meha za žveplanje trt (terno); škropilnica za trte Vermorel (činkvina); junica (I. tombola); šivalni stroj (II. tombola). — Tako praktični dobinki, kdo bi jih ne bil vesel, kdo bi ne želel zadeti terno, činkvin ali celo tombolo?! Tombola, tombola, ta mi je šumela po glavi; na tihem sem želel, da dobim junico. Pomislite 100 K vrednosti, to ni malenkost. Premišljeval sem že, ali »bom kupil en hlevček«, ali jo prodam, Vencetu, če me šment ne prevari. No, jaz sem obračal vodo na svoj mlin, mala Milica, ki je vzdigovala številke, je pa obrnila vodo na mlin nekega Luke iz Velikega Repnja. Da ste ga videli, kako je bil mož vesel »Tombole«; klobuk je vrtel med prsti, usta mu je krivilo na jok, solza veselja mu je zasvetila na zagorelem licu, godba pa je igrala poskočen valček — prizor — ki je nudil meni in vsem gledalcem izvrsten užitek. Nič nisem dobil, so pa drugi; največ pa zavarovalnica, ki ima 140 K dobička od tombole. — Openci, vpišite se v obilnejšem številu v to gospodarsko društvo, kazite več zanimanja zanje! Odbor naj priredi včasih kako praktično predavanje, členom in nečlenom v poduk. V gospodarski organizaciji je rešitev našega ljudstva. Kadar bo naše ljudstvo gospodarsko samosvoje, potem bomo lahko zidali nanje, potem bodo morali računati z njim vladni činitelji in naši politični dušmani. Le gospodarsko neodvisen narod je zvest Bogu, svojem jeziku in državi. In žal, da na Primorskem gospodarsko druženje tako počasi napreduje.

Po tomboli so priredili društveni pevci, ples, ki se je vršil nekaj čez deseto uro, v lepem redu, brez kaljenja miru. Zdal lahko uvidite, kaj je »šagra« in kaj poštena zabava!

»Zvon« ima čistega dobička nad 100 K. Kakor odkrit prijatelj želim, da si pevci najamejo primernejšo društveno sobo: uredi knjižnico. — Naj vstrajajo in napredujejo v gojenju lepe slovenske pesmi, ki njimi in sorojakom vzgajaj duha in blaži sree, ali vsikdar v slogi z gospodarskim društvom, ki se krepko razvijaj!

Jaša.

Dobra lekeija. Pišejo nam: Neki naš človek je zahajal v tobakarno nasproti kavarne »Commercio« ter trošil 3—4 gld. na dan za razne potrebščine.

Nekega dne je zahteval 10 dopisnic. Ker je pa bil v omenjeni tobakarni tudi nek »naš prijatelj«, se prodajalka ni upala dati dopisnic, ampak je dala »Corrispondenze«!

Naš mož je vrnil blago, katerega ni zahteval, ter je povedal gospici, da so slovenski novci ravno tako dobri, kakor laški! Za kazen pa, ne zahaja več v omenjeno tobakarno, ampak v neposredni bližini nahajajočo se, kjer se mu gotovo ne pripeti kaj sličnega!

Gospica pa naj ima zaslužno lekeijo!

V opazovalnico za umobolne so večeraj sprejeli več oseb, in sicer: 45-letno vrtarico Marijo Guštin iz ulice Tesa štev. 3.; neko neznano mlado žensko, ki se je na južnem kolodvoru vedla tako čudno, da so morali sklepati, da se jej meša; 60-letnega Ivana Trucfondi iz Florence; 36-letno Cecilijo Babuder iz Špitála na Koroškem. Poslednja je bila še le večeraj zapustila oddelek za umobolne v tukajšnji bolnišnici.

Povožen. Dninar Matevž Busetti je prišel večeraj popoludne v svobodni luki pod voz, ki ga je nevarno poškodoval na več mestih.

Umrla je v bolnišnici 16-letna pevka Ivanka Tarditi, o kateri smo poročali, da je, ko je delala toaleta, prevrnila svetilnico s špiritom ter se nevarno opekla.

Poskušen samomor. 39-letna Ivana Spazzapan je izpila večeraj količino karbolne kisline. Spravili so jo v bolnišnico. Nekaj nade je še, da jej rešijo življenje. Vzrok: nesrečna ljubezen.

Najdeno. Na policiji hranijo novčarko z neko svoto denarja, prstan z demantom in par zlatih uhanov. Vse te predmete so našli v cerkvi sv. Antona novega.

Dražbe premičnin. V petek dne 20. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Rossetti 4 B, pohištvo; v ulici Giulia 64, oprema v zalogi, tehtnice in jestvine; na Greti 304, pohištvo; v ulici Molin piccolo 4, pohištvo; na Korzu 1, oprema v zalogi, lepoticje in pohištvo; na Korzu št. 7, pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 29.2, ob 2. uri popoludne 32.8 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764.7 — Danes plima ob — predp. in ob 2.53 pop.; oseka ob — predpoludne in ob 11.6 popoludne.

Vabilo na veliko vrtno veselico s plesom, katero priredi pevsko društvo »Adrijan« v Barkovljah o priliki obletnice blagoslovljenja društvene zastave, v nedeljo dne 22. julija 1900 na okrašenem vrtu »Narodnega doma«. Vspored priobčimo jutri. Začetek veselice točno ob 5. uri pop. Na koncertu in pri plesu igra godba gospoda Wagnerja. — Ustopnina: na veselico 25 nč. za osebo; na ples za gospode 40 nč., za gospe 20 nč. Na obilno udeležbo uljudno vabi

odbor.

Občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Greti. Podpisani odbor naznanja slavemu občinstvu, da bo podružnica sv. Cirila in Metoda na Greti imela svoj redni občni zbor v prostorih »Pos. in konsumnega društva« v Rojanu v soboto ob 8 in pol uri zvečer z sledečim programom: 1. Nagovor predsednika; 2. Poročilo tainika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Slučajnosti; 5. Volitev novega odbora.

ODBOR

podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti.

Vesti iz ostale Primorske.

× Zanimivo potovanje. Grof Hieronimus Colloredo Mansfeld, častnik v naši c. kr. mornarici, je dobil dopust, za 14-mesečno potovanje na lastni jahti »Taormina«. Za spremljevalca si je izbral častnika Pavla Pahnnerja in Antona Dolence. Podajo se v Ameriko in glavni namen jim je z ladijo peljati se kolikor mogoče po rekah v notranje dežele. Za sedaj sta določeni reki Amaconska in Orinoko. Ako jim preostane časa, ga porabijo za prepotovanje severne Amerike. Rojak Dolence je izvrsten opisovalec potovanj in tujih dežel, kar je dokazal o priliki, ko se je vozil okolo sveta ter svoje potovanje opisoval v »Zvonu«. Upati smemo torej, da bo tudi slovenska literatura imela neposredno korist od tega potovanja in da bo

gosp. Dolene svoje potopisne črtice zopet se-
stavljaj v slovenskem jeziku. — Dostaviti je
še, da je ministerstvo dovolilo ne samo do-
pust vsem trem častnikom in za sedem mož,
ampak da jim ves čas potovanja teče tudi
plača. (Po »Slov. Narodu.«)

Vesti iz Kranjske.

* Vlak je povozil predvčeraj po-
poludne v Šiški (pri Ljubljani) mežnarjevo
ženo Ivano Sojarjevo. Ista je šla na prepo-
vedanem kraju čez ograjo na železniški tir
ter je hotela pod vagoni tam stoječega vlaka
iti na nasprotno stran železnice. V hipu pa,
ko je bila pod vagoni, se je vlak premaknil,
jo podrl in povozil. Kolesa so jej šla čez
vrat in jej glavo popolnoma ločila od trupla.
Mrtvo truplo ponesrečenke so prepeljali v
mrtvašnico k sv. Krištofu.

* Poskušeni samomor realca.
Neki ljubljanski realca je dobil prav slabo
spričevalo, kar seveda očeta, ki je z dežele
prišel ponj, ni posebno odobrovoljilo. Dija-
ček je slutil, da ga nič dobrega ne čaka
doma, pa je zato ušel očetu ter prišel nazaj
na stanovanje. Ondi se je zaprl v stranišče
ter se na oknu obesil na vrstico. A menda
se je še o pravem času pokesal, pa je začel
klicati na pomoč. Prihiti ljudje so ga sli-
šali le še grčati in ko so s silo odprli vrata,
našli so realca onesveženega ležati na tleh z
vrstico okrog vratu. Imel je namreč še sam
toliko moči, da je snel vrstico z okna, kermi
visel visoko. Poskušali so ga potem spraviti
k sebi, a to se je posrečilo še le stricu — s
par gorkimi zausničami. Zvečer se je obeše-
nee že sprehal po mestu.

* Deželno podporo v znesku 500
kron je deželni odbor dovolil tistim prebi-
valecem raznih vasi v zatiškem okraju,
katerim je toča meseca maja povzročila večjo
škodo.

* Človeška okostja so našli v Čr-
nomlju o gradbi novega stolpa. Okostja so
ležala v zemlji kacic 80 let.

* Utonil je v Savi pri Črnuškem
mostu 22-letni Miha Močilnikar iz Črnuč.
Jernej Juvan ga je mrtvega potegnil iz Save.

* Strela na Bledu. Po nezonsi so-
parici je nastala predsnočica na Bledu strašna
nevihta. Bliskalo in grmelo je, da je bilo
grozno. Okoli 1/2 10. ure po noči je udarila
strela v hišo št. 17 v Gradu, katero je od
podstrešja do spodnjih kleti na raznih krajih
razdrila. Ljudi je bilo polno v hiši, med temi
vsa družina dr. Marolta z Vrhnike, a ni-
komur se ni zgodilo nič žalega. Gospej dr.
dr. Maroltovi je strela potrla solnčnik. Hiša
se ni vžgala. (Po »Slovenec«.)

Vesti iz Koroške.

Tržaški namestnik grof Goëss
je prišel s svojo soprogo na počitnice na
Koroško.

Razne vesti.

Sedaj pa, sedaj! Sedaj se v Kitaju ta-
koj obrne na bolje za evropsko stvar, ker
dne 19. t. m. (ako gre vse po sreči!) že od-
plujejo laške vojne ladije na Kitajsko! Ire-
dentarski listi (mej njim seveda na prvem me-
stu tržaški) imajo že nad mesec dnij polne
kolone poročil o vsakem najmanjšem ukrepu
za tako brzo ekspedicijo!

Prve dni se je mislilo, da bo Italija kar
diktilala, kako se imajo Kitajci ukrotiti in
kako jih treba ugnati v kozji rog! Danes,
po znanih eksperimentih, se pa ne navdušu-
jejo več za tak energičen nastop, ampak pi-
šejo sedaj, da na Kitajsko treba poslati le par
batalijonov v namen, da rešijo — čast!!
V takih resnih trenutkih ni da bi se človek
šalil, ali o takem žabjem napihovanju ne more
se človek držati resnega!

V začetku groznega krvavega plesa v
Kitajski državi se je pojavil tudi že »umrl«
Baratieri, kakor veščak o ekspedicijah v
tuje dežele in sodnik o vrednosti evropskih
vojakov, kar je obudilo obilo smeha po vsem
omikanem svetu! Za tem so se začeli raz-
pravljati velikanski načrti; ali čim so »bratci«
videli, da v Kitaju ne bo šala — so izginili
tudi veliki načrti.

»Nobeden Italijan ni ubit in niti ranjen«,
pravijo laški listi včerajšnjega dne! Med
tem, ko je padlo 800 mož raznih držav, ni
pal ni en Italijan! To pa brzokone zato ne,
ker ni bilo nobenega blizu. Junaki so, junaki
— v frazah!!

Samomor pevke. V nekem hotelu v Bu-
dimpešti se je pevka Sofija Moreka zastrepila
s sublimatom. V pismu, ki je je poslala sta-

rišem na Dunaj, prosi iste, naj ne iščejo za
vzrokom njene smrti.

Falbova vremenska prognoza. V strokov-
njaških krogih se, kakor znano, jako križajo
mnenja o znanstveni podlagi Falbovih vrem-
enskih prorokovanj. Sedaj je pa kapitan
Reinek primerjal Falbova lanska določila
z faktušnimi prikaznimi ter je prišel do sle-
dečega rezultata: Od 65 prorokovanj je bilo
35 zgrešenih, 19 na pol in 14 popolnoma
pogojenih. Od 24 kritičnih dnevov je bilo 10
zgrešenih, 7 na pol in 7 popolnoma po-
gojenih.

Umor soproge. V Budimpešti je kantor
Marko Schleissinger po hudem prepiru s svo-
jo ženo, ki je vložila proti njemu tožbo na ločitev,
večkrat zabol isto z nožem in je tako pro-
vzročil njeno smrt. Na to je hotel umoriti še
10letnega otroka svoje žene, katerega je imela
ista iz prejšnjega zakona; prihiti so ljudje,
ki so zabranili drugi umor. Potem pa se je
Schleissinger samega sebe ranil z nožem in
najbrže smrtno.

Birokratom-slovanofobom v album. Te
dni je nadvojvoda Josip došel v Osek na
Hrvatskem. Na kolodvoru so se zbrali civilni
in vojaški dostojanstveniki ter mnogo ljudij.
Na pozdravnem govoru velikega župana Pe-
jačevića se je nadvojvoda zahvalil v lepem
hrvatskem jeziku. — Tako dela jeden členov
vladarske hiše. A kako delajo mnogi c. kr.
birokratje v naših primorskih pokrajinah, ki
niti v službenih poslih ne morejo skrivati
svoje mržnje do našega jezika!!

Zavod za alkoholike hočejo ustanoviti v
Petrogradu. Že mnogo let delajo tudi avstrijski
zdravniki na to, da bi se zasnoval zavod
za take pijance, na katerih je opažati zname-
nja zblaznelosti, če tudi po menenju psihija-
trov ne spadajo le-sem. No, na kar se že to-
liko časa dela v Avstriji, se izvrši sedaj v
— Rusiji, v Petrogradu. Tam zasnujejo
namreč na državne stroške kliniški del, kjer
bodo pijanstvo proučevali kakor bolezen. O
ti barbarska Rusija ti! Proslavljena zapadna
kultura, ki s tolikim prezirom gleda na tvoje
barbarstvo, ta blažena zapadna kultura go-
vori in snuje mnogo, ti Rusija pa med tem
že izvršuje človekoljubne ideje! Vsak po
svoje!

Brzovajna poročila.

Odprt grob.

KOTOR 19. (Priv.) Pesnik Sundečić je
danes umrl tukaj.

(Jovo Sundečić je bil jeden prvih živečih
pesnikov slovanskega juga, znan tudi našemu
občinstvu iz prejšnjih letnikov »Slovenke«.
Pokojnik je bil pravoslaven svečenik, a kljub
temu najboljši prijatelj vladiki Strossmayerju
in pokojnemu Pavlinoviću. Saj je bil tudi on
— apostol sloge med južnimi Slovani, zlasti
med Srbi in Hrvati. V prejšnji dobi je bil
tajnik kneza črnogorskega, od katerega je bil
večkrat odlikovan. Odlikovala sta ga tudi
srbski kralj in ruski car. Poslednji mu je
dajal penzijo (1000 rubljev na leto); s tem
dohodkom je zadnji čas živel v Kotoru. V
Sundečiću smo Jugoslovani zgubili ne le jed-
nega najboljših sodobnih pesnikov, ampak
tudi najidejalnega zastopnika bratske sloge
med nami. Lahka mu zemlja slovanska, katero
je tako žarko ljubil!)

Obrtni nadzorniki.

DUNAJ 19. (K. B.) »Wiener Zeitung«
priobčuje naredbo finančnega ministerstva z
dne 14. t. m. o napovedbi premoženja, pod-
vrženega pristojbinskemu ekvivalentu; na-
dalje naredbo trgovinskega ministerstva v
sporazumu z ministerstvom za notranje stvari,
s katero se spreminjajo prejšnje naredbe glede
obrtnih nadzornikov ter dele dežele, zasto-
pane v državnem zboru, v 21 nadzornih
okrajih. Za vsaki okraj je določen po en
obrotni nadzornik. V VII. okraj spada Pri-
morje, Trst in Dalmacija. Obrtni nadzornik
ima svoj sedež v Trstu. Ta naredba zadobi
moč dne 1. avgusta t. l.

Nadzorovanje mornarice.

DUNAJ 19. (K. B.) Poveljnik morna-
rice, pl. Spaun, je sinoči odpotoval v Pulj
nadzorovat mornarico.

Obrestna mera na Angležkem.

LONDON 19. (K. B.) Angleška narodna
banka je zvišala bančno obrestno mero na
4%. (To je znamenje, kako resen je obči
položaj. Op. ur.)

Ustaja na Kitajskem.

BEROLIN 18. (K. B.) »Wolff« javlja
iz Čifu-a dne 13. t. m.: Japonski poslanik
v Pekingu je pisal dne 29. junija, da ki-
tajski vojaki po dnevi in po noči bombardir-

rajo poslanstva, da je v poslanstvih zmanj-
kalo streljiva ter da morajo ista vsaki hip
pasti, ako ne vdobe kmalu pomoči. Neki
sčl je rekel, da so imeli takrat v angležkem
poslanstvu 4 mrtvece in 13 ranjencev. Straže
so imele 16 mrtvecev in 18 ranjencev.

DUNAJ 18. (K. B.) Glasom brzovajne
vesti »Zente« je javil kurir japonskega
poslanika v Pekingu, ki je zapustil Peking
dne 29. junija, da se je položaj poslabšal ter
da kitajske čete neprestano bombardirajo an-
gležko poslanstvo, kjer se nahajajo vsi tujei;
združeni vojaški oddelki da se branijo z vsi
možjo. Poslaniki upajo, da jim pride pomoč.
— Dne 13. t. m. ob 3. uri pop. je 8000
mož mednarodnih čet izvršilo skupen napad
na kitajsko mesto Tientsin; tega napada se
je udeležil tudi c. in kr. avstrijski oddelek.
Po hudem boju so zvezne čete dne 14. t.
m. ob 1. uri pop. vzele vse kitajsko mesto
in vse utrdbe. Mednarodne čete so zgubile
775 mož ranjenih in mrtvih. O zgbah av-
stro-ogerskega oddelka ni podatkov.

DUNAJ 18. (K. B.) V dopolnitev vče-
rajšnje vesti o usodi Avstrijcev na Kitajskem
piše »Wiener Abendpost« na temelju vero-
jetnih virov, da kadet Burgstaller ni v Pe-
kingu, ampak pri oddelku »Zente« v
Tientsinu. — Avtentičnih poročil o
uso di avstro-ogerskih podanikov
v Pekingu še vedno ni.

BEROLIN 18. (K. B.) »Nordd. Allg.
Ztg.« javlja: Državni tajnik Bülow je na-
znanil kitajskemu poslanstvu, da mu ne bo
več dovoljeno pošiljati šifriranih brzovajk (ali
brzovajk v dogovorjenem jeziku), ako jih
poprej ne predloži državnemu tajniku vodo-
brenje.

LONDON 18. (K. B.) »Reuter« javlja
dne 16. t. m. iz Shangaia: Ni dvomiti, da
so vesti o krvavih dogodkih v Pekingu, brz-
zobjavljene na Angleško, resnične. Kar se
tiče položaja v Shangaia, da je jasno, da
so trdnjave Voosongske dobile ojačenj. —
Konzuli so se danes posvetovali ter sklenili,
da preprečijo, da bi tujei prodajali Kitajcem
orožje. Vsed raznih govoric vlada tu veliko
razburjenje.

LONDON 18. (K. B.) »Daily Mail«
javlja včeraj iz Shangaia: Glasom vesti od
dne 9. t. m. so v Tayuan-u, prestolnici po-
krajine Kwangsi, posekali 40 inozemcev in
nad 100 kitajskih kristijanov. V okolici
Shanghaiski je nekaj 1000 dobro oboroženih
Kitajcev. Gibanje proti tujcem se je razširilo
čez srednji in južni Kitaj. Dopisnik »Daily
Maila« v Shangaia je izvedel, da so prin-
ce Tsing in drugi visoki uradniki, ki so pri-
jazni inozemcem, predlagali Robertu Hardtu,
da se preobleče in vbeži, kar bi se posrečilo,
ker govori gladko kitajski. Hardt pa ni hotel
zapustiti ostalih Evropejcev. Dvakrat je
Hardt pismeno prosil princea Tuana, naj pri-
zanese življenju tujcev, poslednjikrat dne 5.
t. m. A ni dobil nobenega odgovora. Dne 6.
t. m. so Hardta umorili.

NEAPELJ 19. (K. B.) Kralj Humbert
si je danes o navzočnosti vojnega ministra in
ministra za mornarico ogledal čete, odhaja-
joče na Kitajsko. Po končani reviji je kralj
poklical vse častnike k sebi ter z vsakim
prijazno izpregovoril nekaj besed. Končno je
želel vsem srečen pot ter jih zagotavljal, da
bo v duhu in s sreem vedno pri njih. Obilo
navzoče občinstvo je kralja živahno po-
zdravljalo.

PETROGRAD 18. (K. B.) »Novoje
Vreme« javlja, da Rusi pomnože svoje bro-
dovje v Tihem oceanu z dvema križarjema
I. vrste, eno oklopnico, dvema prevoznima
ladijama in desetimi torpedovkami. Štiri nove
torpedovke odplujejo te dni v vzhodno Azijo.
Moštvo je že na svojem mestu.

HABOROVSK 17. (K. B.) Parnik »Ve-
liki knez Aleksej« je pripeljal iz Harbina
300 žen in otrok železničarjev. 40 verst od
Harbina se skuplja kitajska črna vojska. S
parnika so videli taborišče in šot-re. Ta-
mošnja skladišča za les so neposkodbavana,
istotako znamenja v reki ter je voda plovna
in svobodna.

LONDON 18. (K. B.) »Daily Tele-
graph« javlja iz Kantona, da se je Li-Hung-
Čang v nekem pogovoru s konzuli izrazil,
kako ga skrbi usoda poslanikov v Pekingu.
Li-Hung-Čang je sprejel iz Londona in Pa-
riza jednake vesti, s katerimi obe vladi za-
htevata varstvo poslancem; ako bi Kitajci
umorili poslanike da odgovorni kitajski urad-
niki zapadejo smrtni kazni. Li-Hung-Čang je
poslal ti sporočili cesarici-udovi.

PARIZ 17. (K. B.) Tukajšnji kitajski
poslanik je poslal ministru za vnanje stvari,

Deleasséju, skupno brzovajko podkraljev v
Nangkingu in Honau-u, kakor so jo že vdo-
bile razne vlade. Deleassé je nadalje prejel
brzovajko francoskega konzula v Nangkingu
od dne 13. t. m., ki potrjuje, da so Kitajci
v pokrajini Honau posekali italijanskega škofa
in tri misijonarje. Podkralj v Nangkingu
priznava, da ga je nadaljni razvoj ustaje
našel nepripravljenega. Pri Siangangu na
potu v Čiensu so Kitajci napali karavano
angležkih in ameriških inženjerjev in mi-
sijonarjev; mnogo Evropejcev je bilo ran-
jenih.

LONDON 19. (K. B.) »Standard« jav-
lja iz Shangaia, da sta se guvernerja v
Hunan-u in Huppei-u podala na čelu svojih
čet v Peking.

Vojna v južni Afriki.

ZEERUST 17. (K. B.) Poveljnik Shery-
man je vzel generalu Delareyu poveljstvo
ter ga degradiral.

LONDON 18. (K. B.) »Reuter« javlja
iz Pretorije dne 17. t. m.: Včeraj so Boerci
napadli levo krilo Policareve pozicije, a
brez uspeha. V Policarevih vrstah je bila
navidezna vrzel, kamor pa so segali metki
topovja. Boerci so se bližali zelo previdno.
Ko jih je začelo angleško topništvo hudo
obstreljati, so se umaknili. Tudi Springs-a so
Boerci napadli. Približali so se k istemu
polku na 50 yardov ter zahtevali, pa se polk
uda. Angleži so odgovorili s salvami, in
sovražnik se je umaknil.

Trgovina in promet.

Promet s sladkorjem na Reki.

Kakor javljajo z Reke, so prošlo nede-
ljo s parnikom »Lorle« odpeljali 400 vago-
nov surovega sladkorja iz ogerskih tovaren v
Filadelfijo. To je po večmesečni stagnaciji zo-
pet prvi izvoz sladkorja z Reke.

Denarni trg.

Na javaem dunajskem trgu se kaže ne-
koliko trdnejša tendenca. Bančni akcepti prve
vrste so notirali cene 17. t. m. 4 1/16 do
4 1/8 %. V Berlinu je privatni diskont zopet
padel na 4%.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 18. Pšenica za juni K.
— do — Pšenica za oktober K. 7.47 do
7.48 Rž za maj K. — do — Rž za
oktober K. 6.65 do 6.66 Oves za maj K.
— do — Oves za oktober K. 5.17
5.18. Koruza za juli 5.81 do 5.82. Koruza
za avgust 5.81 do 5.82. Koruza maj 1901 K.
4.71 do 4.72.

Pšenica: ponudbe obiljne, povpraševanje
zmerno, nespremenjeno, mirno. Prodaja 12.000
mst. nespremenjeno. Vreme: lepo.

Hamburg 18. Trg za kavo. Santos good
average za sept. 47.—, za december 47.75
za mare 48.50 za maj 49.75 Denar.

Havre 18. Kava Santos good average
za juli 50 kg. frankov 56.50, za november 50 k.
frankov 57.—.

Dunajska borza dne 19. julija.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	97.65	97.70
„ „ v srebru	97.50	97.50
Avstrijska renta v zlatu	115.60	115.55
„ „ kronah 4%	97.40	97.66
Kreditne akcije	664.25	664.50
London 10 Lsr.	242.45	242.40
20 mark	23.70	23.70
Napoleoni	19.32	19.32
100 italijanskih lir	90.60	90.50
Cikini	11.36	11.34

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obu-
vala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnev.
Odpošiljatev je poštne prosta.
Prezema vsako delo na debelo in drobno
ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in
točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Proti kašlju,
gribolehu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve pastilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-
nikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.

V znanje!

Vsem onim gospodom prijateljem in znancem, ki mi še vedno dopisujejo v Barkovlje, usojam si tem potom naznanjati, da sem se popolnoma odpovaldal kakor orgljavaec in pevovodja tamošnjega pevskega društva »Adrija«, ter da sem že pred časom na občno željo bazoviških župljanov prevzel orgljanje in pevovodstvo v Bazovici in v e. kr. dvorni konjušnici v Lipici, ter da sem sedaj stalno nastanjen na svojem posestvu in rojstnem domu v Bazovici pri Trstu.

Bazovica, dne 17. julija 1900.

Hraber Ražem

orgljavaec, sodni izvedenec i. t. d.

„Delavsko konsumno društvo“

pri **Sv. Jakobu**

priloga slavnemu slovenskemu občinstvu svojo

„Narodno gostilno“

ulica Concordia št. 1 a (vogal ulice Vespucci)

toči izvrstno istrsko in dalmatinsko črno, vipavsko belo vino ter Šteinfeldsko pivo I. vrste. Izvrstna kuhinja vedno pripravljena. Za družbe so posebne sobe na razpolago.

Na obilno obiskovanje uljudno vabi

Odbor.

Assicurazioni generali V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavica in reserva dne 31. decembra 1899. . . . . gl. 58,071.673-84
Premije za poterjati v naslednjih letih 30,541.700-64
Glavica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894. . . . . 169,929.625-03
Plačana povračila:
a) v letu 1894. . . . . 9,737.614-48
b) od začetka društva do 31. decembra 1894. . . . . 292,401.706-51

Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanjna pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 v lastnej hiši.

BALONČKI S SVETILNICAMI

v narodnih in cesarskih barvah in bengalične luči, prodaja po najnižjih cenah trgovina s papirjem

LEONARD HORBER

TRST - ulica delle Torri - TRST.

Poziv

na

redno občno skupščino

„Posojilnice in hranilnice v Kopru“

vknjižene zadruge z neomejenim poroštvom

katera se bode vršila v zadružnih prostorih, ulica S. Biagio hšt. 338

dne 22. julija t. l.

ob 10 uri se sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo odborovo o delovanju zadruge v letu 1899.
2. Poročilo nadzorstva o računih zadruge v letu 1899.
3. Volitev upravnega odbora za leto 1900.
4. Volitev nadzorstva za leto 1900.
5. Eventuelni predlogi.

OPOMBA. Ker je bil odbor pkojilnice in hranilnice v Kopru sklican občni zbor za 22. oziroma za 29. aprila t. l. le jednim samim vabilom, kar da je proti postavitvi, ukazalo je e. k. trgovinsko-pomorsko sodišče, da se skliče nova občna skupščina.

Koper, dne 3. julija 1900.

Odbor posojilnice in hranilnice.

V Verdeli (ulici dello Scoglio) se odda v najem stanovanje, obstoječe iz dveh sob in kuhinje. Ponudbe na upravo »Edinosti«.

„EDINOST“

se razven že v vseh znanih tobakarnah prodaja tudi v novi tobakarni g. Bruni v ulici S. Martiri št. 12.

Dr. JOSIP MARTINIS

doktor vsega zdravilstva in specialist za očesne bolezni

ulica Valdirivo št. 3, I. nadst. Sprejema na domu vsaki dan od 8 do 8^{1/2} zjutraj in od 1 do 2 popoldne in eventuelno od 4-5 popoldne.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečavanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher** v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

Gostilna

Andemo de Franz

Via della Geppa št. 14.

toči izvrstno belo vipavsko ter istrsko in dalmatinsko črno vino. Dobra kuhinja, domače klobase. Gostilna je odprta vedno do 1. ure popolno. Za obilen obisk se priporoča

Jožef Furlan.

Učenec

se sprejme v prodajalnico. Znati mora slovensko in nekoliko italijanski. Pozvedeti v naši tiskarni.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registрована zadruga z omejenim poroštvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovanska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruge in se obrestujejo po 4%^o. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5^{1/2}%^o, na menjico po 6%^o, na zastave po 5^{1/2}%^o.

Uradne ure so: od 9-12 dopoldne in od 3-4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10-12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11-12 dopoldne in vsaki četrtek od 3-4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Agricol

patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji

ki je mehko kalijsko milo rastopljivo v mrzli vodi, je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjadi in cvetljicah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franco

Tovarna mila F. Fendler & Co

TRST. - Via Limitanea št. 1. - TRST.

ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah pri g. Frideriku Cumar.

Išče se mladenič

za neko trgovino z pohištvom. Vešč mora biti slovensko-hrvatskega in italijanskega jezika v pismu in besedi. — Ponudbe na upravo »Edinosti«.

Narodna šivilja

Za izdelovanje ženskih oblek vsake vrste, kakor tudi perila, se priporoča slovenskim krogom, vdana

Gombač Ivanka

Ulica Boschetto št. 1. IV. nadstr.

Zakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedo, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata s preljubljene okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeli pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, katere okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovicovske kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljšje nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krideljujoča in krepdujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kathreiner«.

Gimnazijski konvikt

Benediktinske ustanove pri Sv. Pavlu na Koroškem.

Polletna penzija 280 kron.

Javni višji gimnazij.

Pojasnila daje predstojništvo konvikta. Rok za vsprejemno skušnjo: 15. julij in 17. september.

SAUNIG & DEKLEVA

GORICA - ulica Municipio 1. - GORICA

(Mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16.)

imata v zalogi na dobroti in trpežnosti neprekosljive šivalne stroje „PFAFF“, kakor tudi raznovrstne druge stroje za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in stroje za umetno vezanje (Strickerei); nadalje velik izbor dvokoles iz prvih avstrijskih in inozemskih tovarn in sicer od 90 gl. naprej.

➔ Vsaka konkurencija nemogoča! ➔

Se toplo priporočata z odličnim spotovanjem udana

Saunig & Dekleva.

Omnibus k vsakemu vlaku.

Restaurant Hôtel Sušak Kavarna

Obed po 1 krono. — Večerja po 60 vin.

Poleg abonementov je podpisano ravnateljstvo uvedlo tudi **izdajo blokov**, veljavnih za željeno dobo za obede po ceni ene krone. Vsak dan raznovrsten in obilen **menu**.

Izborna bela vina iz slavnostnih kleti prav. **grofa Nikole Podrinskega v Zagrebu**.

Domace vino prve vrste iz Meje je vedno v veliki izbiri liter po 1 K. 20 vin.

Dalmatinska najizbranejša vina v butiljah po vin. 40, 60 in 1 K.

Opozarjajo se p. n. gospodje obiskovalci posebno na slovite marke **Solinsko** in **Kastelanski Crljenak**. Pristna **Vodica** iz Bakra, lastnega pridelka, po 2 K. butiljka.

Plzensko pivo iz prve delniške pivovarne v Plznu po 64 vin. liter.

RAVNATELJSTVO.

Elegantne sobe od K 1.20 naprej.

Velika dvorana za koncerte in gledališke predstave

Električno razsvetljen vrt.

Balincanje in Lawn-Tennis.

Omnibus k vsakemu vlaku.

Morsko kopališče Pecinč.

Od hotela do dveh kopališč 5 in 10 minut daljave.